

JONISERANDE STRÅLNING

Joniserande strålning kan ge upphov till skador på DNA-molekylerna i kroppens celler. De vävnader i kroppen där cellerna delar sig snabbt är känsligast. Ju snabbare celldelningshastighet desto större strålkänslighet dvs. de reagerar tidigare på bestrålning. Det innebär att de blodbildande organen, benmärg och mjälte, mag-tarmkanalens slemhinna, huden och ögats lins är mest utsatta vid bestrålning. Det är även därför barn och foster är känsligare för joniserande strålning än vuxna.

Symptom:

- Yttre brännskador
- Illamående, diarréer och trötthet
- Inre skador på cellvävnad, vissa organ, benmärg och utslaget immunförsvar
- Cancer och andra genetiska skador

Skadorna man kan få beror på faktorer som stråldos, tid och avstånd.

Vissa symptom kommer tidigt, inom någon timme och andra långt senare i livet.

SKYDDA SIG

För att skydda sig mot joniserande strålning gäller de tre grundprinciperna:

Exempel på händelse med strålkälla

I slutet av januari 2000 fick flera personer tillgång till en obevakad lagringsplats, där en delvis demonterad strålkälla från ett sjukhus förvarades.

De tog strålkällan till ett hus som tillhörde en av personerna och där försökte fyra personer ta isär den ytterligare. Strålkällan var märkt med strålningssymbol och varningsetikett.

Personerna insåg dock inte att det var en strålkälla, på grund av att varningsetiketten var på ett språk de inte förstod.

Den 1 februari 2000 tog två av dem strålkällan till ett skrotupplag i Samut Prakarn, Thailand, så att metallerna kunde skiljas åt och säljs separat. En anställd vid skroten demonterade enheten med hjälp av en skärbrännare, och då föll källan ut ur sin infästning. Ingen av personerna på skrotupplaget visste att de hanterade ett radioaktivt material.

I mitten av februari 2000 hade flera av de inblandade personerna börjat må dåligt och sökte medicinsk hjälp. Läkare på ett lokalt sjukhus kände igen tecken och symptom på flera av patienterna och misstänkte att en oskyddad strålkälla var orsaken. Tre personer avled senare av akut strålskada.

- **Tid**
- **Avstånd**
- **Avskärmning**



Container med skrot som importeras och som ibland av misstag innehåller radioaktivt material.



Kärnkraftverk